

СЕКЦІЯ № 1

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ЗАРОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ТЕОРІЇ ПРАВ ЛЮДИНИ

Вишневська Юлія Володимирівна

*к.ю.н., доцент, докторант кафедри менеджменту
та інноваційних технологій, соціально-культурної діяльності
Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова*

РОЛЬ ПРАВ ЛЮДИНИ У ЕКОСИСТЕМІ

Останні десятиліття зустрічається поняття «екосистема». Це поняття розглядають з різних наукових точок зору. Ми розглянемо роль прав людини у екосистемі з точки зору важливості прав людини у суспільстві. Людина є частиною екосередовища, тому для формування її правової поведінки в соціумі доцільно визначити роль її прав.

«Екосистема» – це динамічний комплекс спільностей рослин та інших живих організмів разом з неживою природою, які взаємодіють як співпов'язана функціональна єдність. Люди є інтегральною частиною екосистем [1]. Кожна людина, незалежно від місця народження або проживання, незалежно від територіальних масштабів місцевості або густоти населення є частиною екосистеми. Таким чином, у загальній екосистемі, кожна людина створює свою індивідуальну «екосистему людини».

Для забезпечення прав людини в екосистемі можна розглянути людину у двох аспектах:

- «людина в екосистемі» – де правова поведінка відповідає правилам самої екосистеми;
- «екосистема в людині» – розглядається, яким чином сама екосистема впливає на індивіда, тобто вимоги до екосистеми, які забезпечують належне існування людини.

Так, «екосистема людини» – це різновид екологічних систем, неодмінним компонентом яких є сама людина. Специфічними особливостями екосистеми людини можна вважати:

- відображення цінностей людини в суспільства, в якому вона живе;

- відображення цілей різних груп суспільства;
- направленість рушійних сил на соціальну природу.

Порушення прав людини в «екосистемі людини» можуть проявлятися у такому вигляді як дискримінація [2]. Можна виділити деякі ознаки дискримінації:

- упереджене ставлення;
- наявність образ, хамської поведінки, приниження і насильства;
- необґрунтована відмова в прийомі на роботу, в навчанні і розвитку професійних навичок;
- неповагу чужої думки, релігійних, політичних, моральних поглядів;
- перебільшення власних досягнень перед оточуючими, приниження чужих достоїнств [3].

Ступінь реалізації прав людини в суспільстві є показником рівня розвитку, як окремого індивіда, суб'єкта права, так і суспільства в цілому. Основною метою реалізації та захисту прав людини, як чинника екосистеми людини є формування нової соціально-правової парадигми, де несвідома культура позитивної поведінки між членами суспільства є основою сталого розвитку екосистеми, за допомогою якої і формується особистісна екологія людини. Права людини, як чинник екосистеми людини відображають дійсні можливості індивіда, ступінь та межі реалізації та захисту його права у соціумі.

На наш погляд, важливим є питання професійна підготовка майбутніх управлінців для забезпечення захисту прав людини у екосистемі, формування соціально-правових цінностей конкретного індивіда в суспільстві.

Саме права людини, на сьогоднішній день, являються засобом управління відносин у суспільстві. На офіційному веб сторінці Ради Європи зазначено, що протягом довгого часу традиційні засоби масової інформації, відомі під назвою «четверта влада» за аналогією з трьома традиційними гілками влади демократичного режиму (законодавчої, виконавчої та судової) – союзниками держави [4], допомагають громадскості формувати нові соціально-правові цінності

направлені на підтримку прав людини, наприклад боротьбі з дискримінацією.

Можна визначити дві основні форми дискримінації: de jure (або правова), закріплена в законах (офіційна); de facto (або неофіційна), що укоренилася в соціальних звичаях.

Компаративний аналіз поглядів на роль прав людини в екосистемі констатує важливість у екзистенціального значення права людини: її соціальне буття, індивідуальності особистості, юридичну дієздатність, індивідуальність у потребах, саморозвитку та самореалізація. Отже, професійна підготовка майбутніх управлінців потребує формування у них векторів забезпечення прав людини в екосистемі, які б проявлялися у безсвідомому закріпленні соціально-правових цінностей суспільством в цілому.

Джерела:

1. Ecosystems and human well-being : a framework for assessment/ Millennium Ecosystem Assessment; авторы Джозеф Алкамо [и другие]; содействовавшие авторы Елена М. Беннет [и другие]. Р. 3. URL: https://www.millenniumassessment.org/documents/MA_A%20framework%20for%20Assessment_RUS.pdf

2. Domestic violence against women in marriage and family relations: way of regulation and legal settlement in Ukraine // Yuliia V. Vyshnevskia, Olena A. Uliutina, Olena V. Artemenkys. *Journal of legal communication*. Vol 1. P. 40–46.

3. Дискримінація – одна із гострих світових проблем. URL: <https://pdu.edu.ua/zh-cn/struktura/zahalnouniversytetski-viddily-ta-sluzhby/psykholohichna-sluzhba/rekomendatsii-psykholohichnoi-sluzhby/3905-diskriminatsiya-odna-z-gostrikh-svitovikh-problem>

4. Засоби масових інформацій. Роль засобів інформації. URL: <https://www.coe.int/uk/web/compass/media>